

УДК 342.9

Т. М. Кравцова

ЩОДО ПРАВОВОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ ПРИНЦИПІВ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

У статті досліджено правову визначеність принципів надання адміністративних послуг та запропонована система цих принципів шляхом здійснення їхньої класифікації.

З'ясовано, що правова визначеність принципів АП відбувається на двох рівнях: конституційному та законодавчому. Конституційний рівень визначає загальні, основоположні засади публічного управління, одним із напрямом якого є її сфера надання адміністративних послуг. Законодавчий рівень визначає, по-перше, принципи державної політики у сфері надання адміністративних послуг, по-друге, встановлює керівні настанови для здійснення процедури надання адміністративних послуг.

Визначаючи необхідність класифікації принципів надання адміністративних послуг з метою виявлення зв'язків між ними та підкреслення їх властивостей, було запропоновано поділяти принципи надання адміністративних послуг на: основоположні (загальні), організаційні та процедурні.

Ключові слова: *публічне управління, адміністративне право, адміністративний орган, адміністративна процедура, принципи адміністративної процедури, адміністративні послуги, принципи адміністративних послуг, принципи права, принципи адміністративного права*

DOI 10.34079/2226-3047-2023-13-26-26-35

Постановка проблеми та її актуальність. 7 лютого 2022 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про адміністративну процедуру» (Закон України № 2073-IX, 2022). 15 грудня 2023 року цей закон набуде чинності. Це означає, що з цього дня його приписи вже будуть застосовуватися під час вирішення різних справ щодо фізичних та юридичних осіб органами публічної адміністрації. Сферою дії цього Закону є відносини, пов'язані зі здійсненням функцій публічної адміністрації, пов'язаних з: наданням адміністративних послуг; здійсненням інспекційної (контрольної, наглядової) діяльності; вирішенням інших справ за заявою особи; вирішенням інших справ за власною ініціативою адміністративного органу.

Також цим законом були внесені зміни до Закону України «Про адміністративні послуги» (Закон України № 5203-VI, 2012), які виклали частину другу статті 3 в такій редакції: "Надання адміністративних послуг здійснюється відповідно до Закону України "Про адміністративну процедуру" та цього Закону з урахуванням особливостей, визначених законами, які регулюють суспільні відносини у відповідних сферах, зокрема Законом України "Про ліцензування видів господарської діяльності".

Враховуючи зміни, які відбулися в законодавстві України, багато наукових положень частково втратили свою актуальність. Таким чином, цілком обґрунтовано можна говорити про те, що сьогодні необхідним стає системне і фундаментальне дослідження теоретичних і прикладних проблем, пов'язаних з адміністративно-правовим забезпеченням адміністративних послуг на основі нової правової визначеності та удосконалених правових принципів надання адміністративних послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання адміністративних послуг були сферою наукових напрацювань вітчизняних і зарубіжних вчених-адміністративістів. Серед науковців, які детально досліджували вказану сферу, слід назвати В. Авер'янова, К. Афанасьєва, І. Голосніченка, І. В. Дроздову, І. Коліушка, Т. Коломоєць, В. Колпакова, О. Кузьменко, Г. Писаренка, В. Тимощука, В. Шамрая та інших науковців. Серед науковців, які безпосередньо вивчали питання принципів надання адміністративних послуг, слід зазначити: О.Циганова, І.Бойка, А.Мілевського, Є.Буличова та інших.

Проте безпосередньо питання визначення нормативно-правового закріплення та класифікації принципів надання адміністративних послуг не знайшли належного відображення в дослідженнях сучасних учених.

Метою наукової статті є дослідження правової визначеності принципів надання адміністративних послуг та формування системи цих принципів шляхом здійснення їхньої класифікації.

Виклад основного матеріалу. Відносини органів публічної адміністрації з фізичними та юридичними особами щодо реалізації прав, свобод та інтересів останніх за їхніми заявами виникають у межах публічно-сервісної діяльності цих органів, яка, у свою чергу, здійснюється на основі відповідних принципів - принципів надання адміністративних послуг.

Розпочинаючи аналіз принципів надання адміністративних послуг, слід приділити увагу науковим розробкам, які були проведені в цій сфері, адже саме вони повинні стати методологічним підґрунтям для визначення та подальшої характеристики системи принципів надання адміністративних послуг.

Визначення принципів базується на теорії права. При багатоманітності визначень поняття — принципи права, усі наявні у юридичній літературі точки зору щодо цього поняття можна звести до наступних двох, відповідно до яких принципи права розглядаються: 1) як основоположні ідеї, вихідні (керівні) засади, 2) як нормативні засади права, що визначають загальну направленість, основні особливості і найбільш суттєві риси правового регулювання (Фулей, 2003, с. 19).

Наступна група принципів, яка є основою для розгляду принципів надання адміністративних послуг, – це наукові розробки питань принципів адміністративного права. Останні були предметом досліджень, зокрема, В. Авер'янова (Авер'янов, та ін. (ред.), 2004), Ю. Битяка (Битяк та ін., 2006), В. Галуцька (Галуцько та ін., 2011), Т.Гуржій та Ю.Бодров (Гуржій та Бодров, 2023), Т.Коломоєць та П.Баранчик (Коломоєць та Баранчик, 2012), Н. Максименцевой (Максименцева, 2017), А.Пухтецької (Пухтецька, 2014) та інших вчених. Загалом запропоновані вченими визначення поняття принципів адміністративного права мають схожі риси. При цьому можна виокремити два

підходи до розуміння цієї категорії: 1) найбільш загальні та стабільні вимоги, об'єктивно зумовлені засади, на яких базується адміністративна діяльність суб'єктів публічної адміністрації з метою забезпечення права, свобод і законних інтересів приватних осіб, нормального функціонування громадянського суспільства та держави (Галуцько та ін., 2018, с. 40), 2) принципи адміністративного права є закономірним відображенням ціннісних орієнтирів, основоположних засад організації та діяльності суб'єктів публічної адміністрації, що переважно спрямовані на забезпечення потреб реалізації та захисту прав і свобод громадян... (Гриценко та ін., 2015, с. 74).

Третьою групою наукових досліджень є праці, які безпосередньо стосуються характеристики принципів адміністративної процедури, оскільки надання адміністративних послуг є одним із видів адміністративної процедури.

Так, С.М.Шандрук зазначає, що підґрунтям для захисту прав та законних інтересів особи у відносинах з державою та сприяння обмеженню проявів бюрократизму, свавілля і корупції з боку публічних службовців, підвищення ефективності діяльності органів публічної влади є принципи адміністративної процедури (Шандрук, 2022). С. Гончарук, вважаючи, що будь-яка діяльність, яка відбувається в межах закону, засновується на загальних принципах, покликаних забезпечувати відкритість, демократичність і законність, наголошує на тому, що принципи адміністративних процедур у цілому співпадають з принципами адміністративного процесу, основними з яких є принципи публічності, гласності, охорони прав та інтересів особи і держави, рівності, економічності, оперативності й простоти та ін. (Гончарук, 2004, с. 92). Проте, більшість сучасних дослідників, говорячи про принципи адміністративних процедур, вважають більш доцільним керуватися необхідністю їх розподілу на групи, відповідно до тих або інших критеріїв.

Щодо наукових досліджень, що безпосередньо стосуються принципів надання адміністративних послуг, то треба відмітити статтю Циганова О.Г. і Бойка І.В. (Циганов та Бойко, 2013), в якій автори надали визначення принципів державної політики у сфері надання адміністративних послуг, які закріплені у ст. 4 Закону України «Про адміністративні послуги», як відправні ідеї, керівні засади, основні правила стратегічної лінії діяльності Української держави в зазначеній сфері. Крім того, автори вказують, що принципи визначають загальну спрямованість реалізації органами виконавчої влади своїх повноважень, здійснення завдань щодо подальшого розвитку системи надання адміністративних послуг в Україні.

Інші наукові розробки в зазначеній сфері складають дослідження принципів надання адміністративних послуг у певній сфері публічного управління і, як правило, стосуються аналізу видів принципів надання адміністративних послуг та їх класифікації (Мілевський, 2019; Буличов, 2016). Отже, питання визначення, нормативно-правового закріплення та реалізації принципів надання адміністративних послуг нині не знайшли належного відображення та розробки в дослідженнях сучасних учених, що й зумовлює актуальність цієї статті.

Розуміння принципів надання адміністративних послуг ґрунтується на вищевикладених міркуваннях про принципи права, принципи адміністративного права та принципи адміністративної процедури. Виходячи з зазначених позицій, можна

стверджувати, що принципи надання адміністративних послуг – це сукупність взаємопов'язаних та взаємообумовлених керівних вимог (стандартів чи правил), закріплених нормами адміністративного законодавства, яких має дотримуватися адміністративний орган під час організації та надання адміністративних послуг з метою реалізації суб'єктивних прав, свобод та інтересів фізичних та юридичних осіб за їх заявою. У цих принципах закладено необхідні та обов'язкові умови діяльності суб'єктів надання адміністративних послуг.

Принципи надання адміністративних послуг є вихідними положеннями про основи публічно-сервісної діяльності адміністративного органу. Вони є стійкими абстрактними правилами поведінки, які втілюють цінності, на яких ґрунтується правовий інститут адміністративних послуг, визначаючи зміст і спрямованість правового регулювання адміністративних послуг, впливають на зміст правових норм про адміністративні послуги, виступають підґрунтям для їх тлумачення, а також інструментом для розробки відомчих підзаконних нормативно-правових актів щодо впорядкування діяльності адміністративного органу при наданні адміністративних послуг у певній сфері, заповнення прогалин та усунення колізій.

Оскільки принципи надання адміністративних послуг покликані забезпечувати впорядкованість та цілеспрямованість публічно-сервісної діяльності адміністративних органів, важливим є дослідження їх правового закріплення. Правове закріплення принципів надання адміністративних послуг означає створення оптимальної нормативно-правової моделі поведінки суб'єктів відносин, пов'язаних із наданням адміністративних послуг.

Правове регулювання надання адміністративних послуг ґрунтується, в першу чергу, на конституційних положеннях, оскільки Конституція України є основним законом держави, де визначені засади функціонування державної влади. На нормах Конституції базуються всі галузі та інститути права, використовуючи принципи права, закладені у конституційних нормах. У тому числі, конституційні принципи покладені в основу публічно-сервісної діяльності адміністративного органу, пов'язаною з наданням адміністративних послуг.

Важливе значення норм Конституції України полягає у визначенні нею основоположних принципів взаємовідносин людини і держави. Саме Конституція України (Конституція України, 1996) визначає такі фундаментальні принципи процедури адміністративних послуг як принцип верховенства права (стаття 8), принцип законності (статті 6, 19). Згідно із ч.2 ст.6 Конституції України, органи виконавчої влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України. А, відповідно до ч. 2 ст.19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Тобто, суб'єкт надання адміністративних послуг та його посадові особи, надаючи адміністративні послуги, відповідно до вищезазначених норм, мають здійснювати свої повноваження у спосіб, що передбачений Конституцією та законами України.

Стаття 24 Конституції України закріплює рівні права і свободи громадян та рівність всіх перед законом. Так, норми цієї статті визначають, що не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Наступний рівень правового закріплення принципів адміністративних послуг становлять закони: Закон України «Про адміністративні послуги» та Закон України «Про адміністративну процедуру».

Закон України «Про адміністративні послуги» визначає правові засади реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб у сфері надання адміністративних послуг (Закон України № 5203-VI, 2012).

Відповідно до статті 4 Закону України «Про адміністративні послуги» державна політика у сфері надання адміністративних послуг базується на принципах: 1) верховенства права, у тому числі законності та юридичної визначеності; 2) стабільності; 3) рівності перед законом; 4) відкритості та прозорості; 5) оперативності та своєчасності; 6) доступності інформації про надання адміністративних послуг; 7) захищеності персональних даних; 8) раціональної мінімізації кількості документів та процедурних дій, що вимагаються для отримання адміністративних послуг; 9) неупередженості та справедливості; 10) доступності та зручності для суб'єктів звернень.

Частиною 2 статті 3 Закону України «Про адміністративні послуги» зазначено, що надання адміністративних послуг здійснюється відповідно до Закону України "Про адміністративну процедуру" та цього Закону з урахуванням особливостей, визначених законами, які регулюють суспільні відносини у відповідних сферах, зокрема Законом України "Про ліцензування видів господарської діяльності". Отже, відповідно до норм зазначеної статті, адміністративний орган, надаючи адміністративні послуги, повинен керуватися й нормами Закону України "Про адміністративну процедуру".

Закон України «Про адміністративну процедуру» (Закон України № 2073-IX, 2022) регулює відносини органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, інших суб'єктів, які відповідно до закону уповноважені здійснювати функції публічної адміністрації, з фізичними та юридичними особами щодо розгляду і вирішення адміністративних справ у дусі визначеної Конституцією України демократичної та правової держави та з метою забезпечення права і закону, а також зобов'язання держави забезпечувати і захищати права, свободи чи законні інтереси людини і громадянина.

Стаття 4 Закону України «Про адміністративну процедуру», визначає принципами адміністративної процедури: 1) верховенство права, у тому числі законності та юридичної визначеності; 2) рівність перед законом; 3) обґрунтованість; 4) безсторонність (неупередженість) адміністративного органу; 5) добросовісність і розсудливість; 6) пропорційність; 7) відкритість; 8) своєчасність і розумний строк; 9) ефективність; 10) презумпція правомірності дій та вимог особи; 11) офіційність; 12) гарантування права особи на участь в адміністративному провадженні; 13) гарантування ефективних засобів правового захисту.

Як видно із вищезазначених законодавчих норм та аналізу інших правових норм вищезазначених законів, ці нормативно-правові акти лише наводять перелік принципів та коротко розкривають їх зміст, однак не зачіпають класифікації принципів надання адміністративних послуг. Крім того, принципи, визначені у законах, певною мірою дублюють загальні принципи, що визначені у Конституції України, а саме: верховенства права, законності, рівність перед законом.

Вважаємо за необхідне класифікувати принципи надання адміністративних послуг для того, щоб виявити зв'язки між ними, та підкреслити ті чи інші їх властивості. Розглядаючи важливе значення такої класифікації, слід погодитись із О. С. Адамовою в тому, що «у процесі класифікації пізнаються об'єктивно існуючі закономірності, де кожен даний об'єкт отримує певну правову оцінку (рейтинг). За допомогою класифікації відбувається теоретичне осмислення різних правових явищ і встановлюється їх відповідність емпіричному матеріалу» (Адамова, 2015, с. 21).

Враховуючи особливості правової визначеності принципів надання адміністративних послуг, а також існуючу різноманітність у підходах до розуміння та класифікації принципів адміністративних процедур, вважаємо доцільним виходити з розподілу принципів надання адміністративних послуг на: основоположні (загальні), організаційні та процедурні.

Основоположні (загальні) принципи надання адміністративних послуг відображають найбільш загальні засади функціонування інституту адміністративних послуг в соціально-правовому середовищі, формують загальне уявлення про публічно-сервісну діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування. Ці принципи визначені в Конституції України і є єдиними для всіх сфер публічного управління, мають фундаментальне значення для закріплення і регулювання усієї владно-розпорядчої діяльності в державі. До основоположних (загальних) принципів надання адміністративних послуг належать принципи: верховенства права, законності та юридичної визначеності; рівності перед законом.

Організаційні принципи стосуються організаційних засад інституту адміністративних послуг, розкривають вихідні положення, на яких ґрунтується державна політика у сфері надання адміністративних послуг, створюють необхідні умови для надання адміністративної послуги. Організаційні принципи надання адміністративних послуг визначені в Законі України «Про адміністративні послуги». До них належать принципи: стабільності; відкритості та прозорості; оперативності та своєчасності; доступності інформації про надання адміністративних послуг; захищеності персональних даних; раціональної мінімізації кількості документів та процедурних дій, що вимагаються для отримання адміністративних послуг; неупередженості та справедливості; доступності та зручності для суб'єктів звернень.

Процедурні принципи визначають керівні вимоги до процедури надання адміністративних послуг. Це є імперативні, безумовні, універсальні, закріплені однією або декількома нормами Закону України «Про адміністративну процедуру» керівні положення, які визначають порядок порушення та розгляду адміністративної справи з надання адміністративної послуги, процедурну діяльність адміністративного органу у адміністративному провадженні з надання адміністративних послуг та правовий статус

учасників такого провадження. Процедурні принципи спрямовані безпосередньо на визначення основних засад здійснення процедурних дій, що вчиняються адміністративним органом під час надання адміністративної послуги, і прийняття процедурних рішень з розгляду та вирішення справи. До процедурних принципів відноситься: обґрунтованість; безсторонність (неупередженість) адміністративного органу; добросовісність і розсудливість; пропорційність; відкритість; своєчасність і розумний строк; ефективність; презумпція правомірності дій та вимог особи; офіційність; гарантування права особи на участь в адміністративному провадженні; гарантування ефективних засобів правового захисту.

Висновки. Усе вищевикладене дає можливість сформулювати такі висновки.

Правова визначеність принципів АП відбувається на двох рівнях: конституційному та законодавчому. Конституційний рівень визначає загальні, основоположні засади публічного управління, одним із напрямом якого є й сфера надання адміністративних послуг. Законодавчий рівень визначає, по-перше, принципи державної політики у сфері надання адміністративних послуг, по-друге, встановлює керівні настанови для здійснення процедури надання адміністративних послуг.

Визначаючи необхідність класифікації принципів надання адміністративних послуг з метою виявлення зв'язків між ними та підкреслення їх властивостей, було запропоновано поділяти принципи надання адміністративних послуг на: основоположні (загальні), організаційні та процедурні.

Бібліографічний список

- Авер'янов, В. Б. та ін. (ред.), 2004. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка».
- Адамова, О. С., 2015. Поняття правової класифікації. *Часопис цивілістики*, 18, с. 19–24. Доступно: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chac_2015_18_6>.
- Битяк, Ю. П., Гаращук, В. М., Дьяченко, О. В. та ін., 2006. Адміністративне право України : підручник. В: Ю. П. Битяк (ред.). К. : Юрінком Інтер.
- Буличов, С. В., 2016. Характеристика принципів адміністративних послуг у сфері справляння податків і зборів. *Юридичний науковий електронний журнал*, 6, с. 241–244.
- Галуцько, В. та ін., 2018. *Адміністративне право України. Повний курс : підручник*. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС.
- Галуцько, В. В., Пихтін, М. П. та ін., 2011. Загальне адміністративне право. В: В. В. Галуцько (ред.). *Адміністративне право України : навчальний посібник : у 2-х т.* Херсон : ХМТ. Т. 1.
- Гончарук, С. Т., 2004. *Основи адміністративного права України : навчальний посібник*. К. : Аванпост-прим.
- Гриценко, І. С. та ін., 2015. Загальне адміністративне право : підручник. Київ : Юрінком Інтер.
- Гуржій, Т. О. та Бодров, Ю. В., 2023. Поняття та сутність принципів адміністративно-правового регулювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*, 79(2), с. 41–48.

- Закон України Про адміністративні послуги № 5203-VI від 06.09.2012. *Верховна Рада України* [онлайн] Доступно: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.
- Закон України Про адміністративну процедуру № 2073-IX від 17.02.2022. *Верховна Рада України* [онлайн] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>.
- Коломоєць, Т. О. та Баранчик, П. О., 2012. *Принципи адміністративного права : монографія*. Запоріжжя : Поліграфічний центр «Сору Art».
- Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України* [online] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
- Максіменцева, Н., 2017. Співвідношення принципів адміністративного права та принципів державного управління. *Підприємство, господарство і право*, 5, с. 215–218.
- Мілевський, А., 2019. Характеристика принципів адміністративних послуг, що надаються підрозділами Міністерства юстиції України. *Підприємство, господарство і право*, 6, с. 173–177.
- Пухтецька, А. А., 2014. *Європейські принципи адміністративного права : монографія*. В: В. Б. Авер'янов (ред.). Київ : Логос.
- Фулей, Т. І., 2003. *Сучасні загальнолюдські принципи права та проблеми їх впровадження в Україні*. Кандидат наук. Дисертація. Київ.
- Циганов, О. Г. та Бойко, І. В., 2013. Принципи надання адміністративних послуг. *Адміністративне право і процес*, 4 (6), с. 35–45.
- Шандрук, С. М., 2022. Базові принципи адміністративної процедури: зміст та класифікація. *Юридичний науковий електронний журнал*, 8, с. 365–367.

References

- Adamova, O. S., 2015. Poniattia pravovoi klasyfikatsii. *Chasopys tsyvilistyky* [onlain], 18, s. 19–24. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chac_2015_18_6 (in Ukrainian)
- Averianov, V. B. at al (ed.), 2004. *Administratyvne pravo Ukrainy. Akademichnyi kurs: pidruchnyk: u 2 t. [Administrative law of Ukraine. Academic course: textbook: in 2 volumes]*. К. : TOV «Vydavnytstvo «Iurydychna dumka». (in Ukrainian)
- Bulychov, Ye. V., 2016. Kharakterystyka pryntsyviv administratyvnykh posluh u sferi spravliannia podatkov i zboriv [Characterization of the principles of administrative services in the field of tax and fee collection]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 6, s. 241–244 (in Ukrainian).
- Bytiak, Yu. P., Harashchuk, V. M., Diachenko, O. V. at al, 2006. *Administratyvne pravo Ukrainy : pidruchnyk [Administrative law of Ukraine: textbook]*. In: Yu. P. Bytiak (ed.). К. : Yurinkom Inter (in Ukrainian).
- Fulei, T. I., 2003. *Suchasni zahalnoliudski pryntsyvy prava ta problemy yikh vprovadzhennia v Ukraini [Modern universal principles of law and problems of their implementation in Ukraine]*. Kandydat nauk. Dysertatsiia. Kyiv (in Ukrainian).
- Halunko, V. at al, 2018. *Administratyvne pravo Ukrainy. Povnyi kurs : pidruchnyk [Administrative law of Ukraine. Full course: textbook]*. Kherson : OLDI–PLIuS. (in Ukrainian)

- Halunko, V. V., Pykhtin, M. P. et al., 2011. *Zahalne administratyvne pravo* [General administrative law]. In: V. V. Halunko (red.). *Administratyvne pravo Ukrainy : navchalnyi posibnyk : u 2-kh t. [Ukraine: textbook: in 2 volumes]*. Kherson : KhMT. Vol. 1. (in Ukrainian)
- Honcharuk, S. T., 2004. *Osnovy administratyvnoho prava Ukrainy : navchalnyi posibnyk [Fundamentals of administrative law of Ukraine: study guide]*. K. : Avanpost-prym. (in Ukrainian)
- Hrytsenko, I. S. et al., 2015. *Zahalne administratyvne pravo : pidruchnyk [General administrative law: textbook]*. Kyiv : Yurinkom Inter. (in Ukrainian)
- Hurzhi, T. O. and Bodrov, Yu. V., 2023. Poniattia ta sutnist pryntsyviv administratyvno-pravovoho rehuliuвання [The concept and essence of the principles of administrative and legal regulation]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriia Pravo*, 79(2), p. 41–48. (in Ukrainian)
- Kolomoiets, T. O. and Baranchyk, P. O., 2012. *Pryntsyvy administratyvnoho prava : monohrafiia [Principles of administrative law: monograph]*. Zaporizhzhia : Polihrafichnyi tsentr «Copy Art». (in Ukrainian)
- Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR [Constitution of Ukraine: Law of Ukraine dated 28.06.1996 No. 254k/96-VR]. *Verkhovna Rada Ukrainy* [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>> (in Ukrainian)
- Maksimentseva, N., 2017. Spivvidnoshennia pryntsyviv administratyvnoho prava ta pryntsyviv derzhavnoho upravlinnia [Correlation between the principles of administrative law and the principles of state management]. *Pidpriemstvo, hospodarstvo i pravo*, 5, p. 215–218. (in Ukrainian)
- Milevskiy, A., 2019. Kharakterystyka pryntsyviv administratyvnykh posluh, shcho nadaiutsia pidrozdilamy Ministerstva yustytzii Ukrainy [Characteristics of the principles of administrative services provided by units of the Ministry of Justice of Ukraine]. *Pidpriemstvo, hospodarstvo i pravo*, 6, s. 173–177. (in Ukrainian)
- Pukhtetska, A. A., 2014. *Yevropeiski pryntsyvy administratyvnoho prava : monohrafiia [European principles of administrative law: monograph]*. In: V. B. Averianov (ed.). Kyiv : Lohos (in Ukrainian).
- Shandruk, S. M., 2022. Bazovi pryntsyvy administratyvnoi protsedury: zmist ta klasyfikatsiia [Basic principles of administrative procedure: content and classification]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 8, p. 365–367 (in Ukrainian).
- Tsyhanov, O. H. and Boiko, I. V., 2013. Pryntsyvy nadання administratyvnykh posluh [Principles of providing administrative services]. *Administratyvne pravo i protses*, 4 (6), s. 35–45 (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro administratyvni posluhy № 5203-VI vid 06.09.2012. [Law of Ukraine "On Administrative Services" dated September 6, 2012 No. 5203-VI]. *Verkhovna Rada Ukrainy* [online] Available at: <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>> (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro administratyvnu protseduru № 2073-IX vid 17.02.2022. [Law of Ukraine "On Administrative Procedure" dated February No. 2073-IX 17, 2022]. *Verkhovna*

Rada Ukrainy [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>> (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 29.11.2023

Kravtsova T.

CONCERNING THE LEGAL DEFINITION AND CLASSIFICATION OF THE PRINCIPLES OF PROVISION OF ADMINISTRATIVE SERVICES

The article examines the legal definition of the principles of providing administrative services and proposes a system of these principles through their classification.

It has been found that the legal determination of the principles of AP occurs at two levels: constitutional and legislative.

The constitutional level determines the general, fundamental principles of public administration, one of the directions of which is the sphere of providing administrative services.

The legislative level determines, firstly, the principles of state policy in the field of providing administrative services, and secondly, it establishes guidelines for the implementation of the procedure for providing administrative services.

Determining the need to classify the principles of the provision of administrative services in order to identify the connections between them and emphasize their properties, it was proposed to divide the principles of the provision of administrative services into: basic (general), organizational and procedural.

Key words: *public administration, administrative law, public authority, administrative procedure, principles of administrative procedure, administrative services, principles of administrative services, principles of law, principles of administrative law.*